

PROTOKOLL	PROTOKOLL NR
Biskopsmötet	3/2018
ORT	DATUM FÖR MÖTET
Uppsala	2018-03-05

NÄRVARANDE

Ärkebiskop Antje Jackelén, ordf
biskoparna Ragnar Persenius, Uppsala
Hans Stiglund, Luleå
Eva Brunne, Stockholm
Martin Modéus, Linköping
Åke Bonnier, Skara
Johan Tyrberg, Lund
Eva Nordung Byström, Härnösand
Fredrik Modéus, Växjö
Johan Dalman, Strängnäs
Sören Dalevi, Karlstad
Susanne Rappmann, Göteborg

Biskoparna Sven-Bernhard Fast och Mikael Mogren hade anmält
förhinder.

SÄRSKILT INBJUDDNA

Ordförande i S:t Katharinastiftelsen Mats Svegfors (46 §)

FÖREDRAGANDE

Internationell chef Erik Lysén (50 §)
Generalsekreterare Helén Ottosson Lovén (50 § - 53 §)
T.f. utvecklingschef Gunilla Hallonsten (50 § - 53 §)
Rättschef Maria Lundqvist Norling (51 §)
Teologisk sekreterare Ingegerd Sjölin (51 §)
Församlingsherde Niklas Grahm (57 §)

SEKRETERARE

Lena Bohman
Sven-Erik Fjellström

§ 42

Ärkebiskopen tackade för den gångna helgen och hälsade välkommen till
biskopsmötets överläggningar. Biskopsmötet hade föregåtts av

Sammanträdet öppnas

PROTOKOLL	DATUM FÖR MÖTET	PROTOKOLL NR	SIDA
Biskopsmötet	2018-03-05	3/2018	2 (11)

biskopsvigning för Göteborgs stift. Ärkebiskopen hälsade biskop Susanne Rappmann särskilt välkommen till biskopsmötets gemenskap.

Biskop Hans Stiglund inledde mötet med psalm 358 och en inledning till ett bibelsamtal över Första Samuelsboken 17:40-50.

§ 43

Följande tilläggsärenden nämndes:

Föredragningslista

- a) **Aktuell debatt**
Böneutrop
- b) **Evangelisk-lutherska kyrkan i Finland**
Ny ärkebiskop
- c) **Lämplighetsprövning**
Antagning av präst- och diakonkandidater
- d) **Sexuella övergrepp**
Riktlinjer mot sexuella övergrepp
- e) **HBQT**
Europride
- f) **Samerna**
Jubileumsåret 2018
- g) **Svenska Kyrkans Unga**
De Ungas Kyrkomöte 2018
- h) **Aktuell debatt**
100 år av demokrati

§ 44

Biskop Fredrik Modéus informerade om den debatt som uppstått med anledning av att Stiftelsen Växjö muslimers lämnat in en ansökan till polisen om att få ha böneutrop vid sin moské i Växjö en gång i veckan. Han hade själv uttalat sitt stöd för detta och fått ta emot väldigt många, främst negativa, reaktioner för det. När sådana aggressiva mail fick ett sakligt svar återkom dock avsändaren ofta med en likaledes sansad kommentar.

Aktuell debatt
Böneutrop

Biskop Modéus skulle samma kväll medverka i SVT:s Aktuellt i en debatt med Ann Heberlein.

§ 45

Biskopsmötet behandlade i januari 1990 ett förslag till ställningstagande angående kommuniteterna i Svenska kyrkan. Det konstaterades att en positiv relation bör finnas mellan biskop och kommunitet i ett stift. Ett uttalande gjordes där det bland annat sägs att kommuniteterna har betytt mycket som

Kommuniteter
Om kommuniteternas ställning i Svenska kyrkan

PROTOKOLL	DATUM FÖR MÖTET	PROTOKOLL NR	SIDA
Biskopsmötet	2018-03-05	3/2018	3 (11)

uttryck för kyrkans fromhet och tjänst bland utsatta grupper i samhället. Biskoparna uttryckte sin glädje över detta och ville utveckla relationen mellan stift och kommuniteter.

(8 § 1990, 20 § 2016, 20 § 2017)

I augusti 2011 yttrade sig Läronämnden, med anledning av en motion till kyrkomötet om kloster i evangelisk-lutherska kyrkor, att "frågan om kloster och kommuniteter behöver en fortsatt bearbetning på evangelisk-luthersk grund och med utgångspunkt i Svenska kyrkans kontext". (LN 2011:12y)

I oktober 2015 uttalade biskopsmötet vikten av att vara tydlig med att Svenska kyrkan bejakar kommuniteter samt att det finns anledning att se över hur detta kan tydliggöras. Det uppdrogs åt biskoparna Eva Brunne och Fredrik Modéus att återkomma med ett underlag för fortsatt samtal. En sammanställning av klosterliv, kommuniteter och kommunitetsliknande gemenskaper i stiftet presenterades nu.

Biskoparna var överens om att kommuniteter är en värdefull livsform i kyrkan och står fast vid det uttalande som gjordes 1990.

Samtidigt konstaterades att det, enligt den förteckning som tagits fram, finns många olika former av gemenskaper med skiftande närhet till Svenska kyrkan. En fortsatt teologisk bearbetning behöver ske liksom ett arbete kring praktiska och ekonomiska frågeställningar som ställs i detta sammanhang.

Biskopsmötet uppdrog åt biskoparna Eva Brunne och Fredrik Modéus att tillsammans med biskopsmötets sekretariat fortsätta beredningen av ärendet för behandling i biskopsmötet.

§ 46

Ärkebiskopen hade inbjudit Mats Svegfors, tidigare chefredaktör för Svenska Dagbladet och vd för Sveriges Radio, till ett samtal i biskopsmötet.

Aktuell debatt
Myten om kyrkans
politisering

Mats Svegfors hade i oktober presenterat en rapport, *Politiken och det postsekulära Sverige*, utifrån en egen studie om hur riksdagspartierna ser på religion och kyrka. Rapporten sammanfattas i tio slutsatser:

1. Religion och livsåskådning kommer att spela större roll i politiken framöver.
2. Definitionen av religion är mycket snäv.
3. Sekularisering har ersatts av postsekularisering.
4. Sambandet mellan modernisering och sekularisering är långtifrån självklart.
5. Religionen vinner ny styrka men det innebär inte nödvändigtvis att kyrkan som institution också gör det.
6. Det råder "yttre osäkerhet" i de politiska partierna om religionens relevans för politiken. Partierna är oförberedda på att hantera en samhälls- och politisk situation som bland annat kännetecknas av "religionens återkomst".
7. Det råder "inre osäkerhet" i partierna när det gäller religion och politik. Den inre spännvidden i uppfattningar, i den mån sådana alls är artikulera, är stor.
8. Stora och viktiga framtidsfrågor i politiken handlar på ett grundläggande sätt om människosynen och människans förhållanden

PROTOKOLL	DATUM FÖR MÖTET	PROTOKOLL NR	SIDA
Biskopsmötet	2018-03-05	3/2018	4 (11)

- till skapelsen och därmed ofrånkomligen om religionen som en viktig klangbotten för politiska ställningstaganden.
9. Antiislamiska strömningar är redan ett uttalat problem i svensk politik och detta långt utanför Sverigedemokraterna.
 10. Aningslöshet och brist på beredskap att hantera religionsaspekter på politiken hotar medföra svårhanterade problem och motsättningar i både politik och samhällsliv i vid mening.

I samtalet berördes frågor om hur på bästa sätt bidra till förståelse och medvetenhet, hur agera för att vara en god part i samhällsbygget och inte bidra till polariseringen.

§ 47

Informationen om att pingstförsamlingen United i Malmö önskar söka medlemskap i EFS samt att två pastorer önskar bli prästvigda för tjänst i EFS har bland annat väckt frågor kring rollfördelningen mellan EFS och Svenska kyrkan avseende antagning och vigning till tjänst.

Prästvigningsöverenskommelsen mellan EFS och Svenska kyrkan antogs i november respektive december 2012. Biskopsmötet konstaterade att det som där fastslås avseende prövning och antagning av kandidater som ska prästvigas för EFS ännu inte har implementerats. I biskopsmötet har vid flera tillfällen delats en otillfredsställelse över uppdraget att viga en kandidat man inte haft möjlighet att lära känna. Inte heller har biskopen i Uppsala blivit kontaktad för att delta i antagningsprocess och vara biskopsmötets representant i samtal med en kandidat för prästtjänst i EFS.

Biskop Eva Nordung Byström rapporterade från ett samtal med missionsföreståndare Kerstin Oderhem, som instämmer i vikten av att överenskommelsen efterlevs.

Biskoparna var överens om att vilja leva upp till överenskommelsen och samtidigt att det är önskvärt med en process där avtalet ses över och uppdateras.

EFS

Prästvignings-
överenskommelse
(93 § 2012, 148 § 2013,
23 § 2016, 84 § 2017, jfr
165 § 2017, 41 § 2018)

§ 48

En tidplan för det fortsatta arbetet med biskopsbrevet om nattvarden hade lagts fast i februari.

Biskoparna Martin Modéus och Åke Bonnier presenterade nu ett antal frågeställningar för den fortsatta bearbetningen. Ett önskemål om en resursförstärkning för att slutföra arbetet framfördes också.

Biskopsmötet uttryckte sin tacksamhet för biskoparnas arbete och bejakade att kyrkokansliet tillfrågas om en resurs för slutförandet av biskopsbrevet.

Biskopsbrev

Biskopsbrev om
nattvarden
(97 §, 124 §, 145 §
2014, 13 §, 31 §, 132 §
2017, 25 §, 39 § 2018)

§ 49

Ärkebiskopen informerade om ärkebiskopsvalet i Finland, där biskop Tapio Luoma valdes till ny ärkebiskop i Evangelisk-lutherska kyrkan i Finland.

**Evangelisk-lutherska
kyrkan i Finland**

18

PROTOKOLL	DATUM FÖR MÖTET	PROTOKOLL NR	SIDA
Biskopsmötet	2018-03-05	3/2018	5 (11)

Valet inföll under det nordiska primatmötet, som var samlat i Åbo, vilket innebar ett tillfälle för den nyvalde ärkebiskopen att möta sina blivande nordiska kollegor.
I programmet för primatmötet ingick också ett möte med den katolska nordiska biskopskonferensen.

§ 50

Internationella chefen Erik Lysén presenterade ett utkast till positionspapper om religion och utveckling, som tagits fram inom Svenska kyrkans internationella arbete.

Internationella rådet
Positionspapper om religion och utveckling

Motiveringen är att bland svenska beslutsfattare och inom biståndsmyndigheten Sida är kunskapsnivån i allmänhet låg om vilken roll religion spelar i utvecklingsländer. Det saknas också kunskaper om vilka bidrag kyrkor och andra religiösa aktörer kan ge i humanitärt bistånd och utvecklingssamarbete. Intresset för frågorna har dock ökat på senare tid. Samtidigt har identiteten som kyrka och religionens roll i samhälleliga förändringsprocesser förtydligats i den internationella verksamheten.

Positionspapperet ger en övergripande analys av ämnesområdet och en beskrivning av Svenska kyrkans förhållningssätt och ställningstaganden. Avsikten är att dokumentet ska fylla ett pedagogiskt syfte, internt och i relation till exempelvis beslutsfattare.

Biskoparna lämnade några synpunkter för den fortsatta bearbetningen av positionspapperet.

§ 51

Kyrkostyrelsen har mottagit två förfrågningar om att få publicera och distribuera *Kyrkohandbok för Svenska kyrkan del I*. Med Verbum förlag finns ett avtal avseende sådan publicering och distribution, som dock inte innebär någon ensamrätt för detta. Det är också rimligt att anta att det kommer att komma fler förfrågningar. Kyrkostyrelsen behöver ta ställning till på vilket sätt och i vilka sammanhang som även andra förlag och aktörer kan ges en motsvarande rätt att använda hela eller delar av kyrkohandboken i sin verksamhet.

Kyrkans böcker
Kyrkohandbokens texter

Kyrkostyrelsen hade därför begärt yttrande från biskopsmötet rörande vilka förutsättningar som enligt biskopsmötet måste gälla för att publicering och distribuering av *Kyrkohandbok för Svenska kyrkan del I* ska anses förenligt med Svenska kyrkans tro, bekännelse och lära.

Biskopsmötet beslutade

att avge följande yttrande:

PROTOKOLL	DATUM FÖR MÖTET	PROTOKOLL NR	SIDA
Biskopsmötet	2018-03-05	3/2018	6 (11)

Frågor om tillstånd för publicering och distribution av Kyrkohandbok för Svenska kyrkan del I.

Kyrkohandbok för Svenska kyrkan del I antogs av 2017 års kyrkomöte som ett av de kyrkans grunddokument som ger uttryck för Svenska kyrkans tro, bekännelse och lära. Varje återgivning av kyrkohandboken måste ske i trohet mot detta. Då kyrkohandboken återges ska det ske sammanhållet, utan inskjutna tillägg.

Om Svenska kyrkan ska medge återgivning av utdrag ur kyrkohandboken måste det ske i sådan form att utdraget i sin helhet överensstämmer med den av kyrkomötet antagna kyrkohandboken.

Den primära gestaltningen av kyrkans gudstjänstordningar sker i församlingen, med de möjligheter till gudstjänstförnyelse och utveckling av texter och musik som kyrkohandboken rymmer. Utöver detta finns möjlighet till ytterligare förnyelse inom ramen för domkapitlets tillsyn och beslutsområde.

§ 52

Generalsekreterarens rapport 21 februari 2018 togs emot.

Generalsekreteraren informerade om samtal som pågår kring ersättningar i anslutning till kyrkohandboken.

Kyrkostyrelsen
Generalsekreterarens
rapport

§ 53

Den 23 augusti 1948 öppnades Kyrkornas världsråds första generalförsamling i Amsterdam. KV:s generalsekreterare Olav Fykse Tveit har skrivit till alla medlemskyrkor med en uppmaning att om möjligt uppmärksamma också denna dag under 2018.

Kyrkornas världsråd
2018 – ett jubileumsår

Biskoparna samtalade om de olika evenemang som planeras under 2018.

ACT Assembly genomförs i Uppsala den 27-31 oktober och KV:s exekutivkommitté sammanträder i Uppsala den 2-8 november. Den 1 november har ACT och KV en gemensam dag och under helgen 3-4 november genomförs under svenskt värdskap ett ekumeniskt möte med anledning av 50 år efter Uppsala möte 1968. Inför den ekumeniska helgen finns förväntan om biskoparnas deltagande.

§ 54

Biskopsmötets svarsbesök till Evangelical Lutheran Church in Tanzania är planerat till 4-12 maj 2019, med en gemensam retreat 6-8 maj och därefter möjlighet till lokala besök i stift och församlingar.

Biskopsmötet
Biskopsmötets resa till
Tanzania 2019

Vid mötet 2015 i Sverige fanns en grupp som tillsammans med några handläggare förberedde programmet. Den utgjordes av två biskopar från vardera kyrkan samt ärkebiskop Antje Jackelén. Denna gång är det ELCT som värdar som beslutar hur förberedelsearbetet ska se ut. Av den

PROTOKOLL	DATUM FÖR MÖTET	PROTOKOLL NR	SIDA
Biskopsmötet	2018-03-05	3/2018	7 (11)

korrespondens som förekommit framgår att de gärna ser att en mindre förberedelsegrupp, precis som inför förra mötet, tillskapas.

Biskopsmötet beslutade

att utse biskoparna Eva Brunne och Mikael Mogren att ingå i den planeringsgrupp som förmodas bildas tillsammans med biskopar från ELCT.

§ 55

En planering för biskopsmötets sammanträden, samt andra samlingar som nationell nivå kallar till där biskoparna förväntas delta, presenterades. Datum och tider förs in i biskopsmötets gemensamma handlingar.

Biskopsmötet
Biskopsmötets
sammanträden 2020

§ 56

Biskopsmötets sekreterare presenterade övergripande program samt medverkande under biskopsmötets retreatvecka i Danmark.

Några praktiska frågor berördes. Ytterligare information kommer att delas med e-post.

Biskopsmötet
Biskopsmötets
retreatvecka 2018
(67 §, 91 §, 113 § 2017,
20 § 2018)

§ 57

I Härnösands stift pågår sedan 1999 en omfattande satsning på unga konfirmandledare, med bland annat handledarutbildning riktad till församlingarnas konfirmandarbetslag och en gemensam kursplan för utbildningar av unga konfirmandledare i församlingarna.

Stiftsstyrelsen i Härnösand beslutade 2012 att genomföra ett forskningsprojekt för att utvärdera utbildningssatsningen och för att öka kunskapen om vad uppgiften som ung konfirmandledare kan betyda för individen och för kyrkan.

I rapporten *Att leda är att växa* redovisas resultatet av forskningen. Församlingsherde Niklas Grahn, som var redaktör för rapporten, var inbjuden till ett samtal kring denna i biskopsmötet.

Rapporten visar att kvalitén i konfirmandverksamheten har höjts samtidigt som de unga ledarna upplevt att kyrkan tagit dem på allvar, en "win-win situation". De unga ledarna har upplevt att uppdraget bidragit till att de växer som människor, kristna och kyrkomedlemmar. De kan tänka sig ett fortsatt engagemang i kyrkan som volontärer eller anställda.

Forskningsresultaten sammanfattas i ett antal teser:

1. Ledarutbildning – man bör fortsätta att prioritera och utveckla ledarutbildningen

Aj

PROTOKOLL	DATUM FÖR MÖTET	PROTOKOLL NR	SIDA
Biskopsmötet	2018-03-05	3/2018	8 (11)

2. Gudstjänstutveckling – ett omfattande arbete med gudstjänstutveckling behövs, då de unga ledarna inte upplever kyrkans gudstjänster som relevanta för det egna livet
3. Predikofortbildning – en satsning på predikofortbildning behövs, då få konfirmander och unga ledare tycker att predikan är intressant att lyssna till eller att den handlar om det egna livet
4. En jämlik kyrka – det finns ett behov av genuskonsekvensanalys, eftersom könsfördelningen är ojämnh bland konfirmander och unga ledare
5. Undervisning i kristen tro – det finns ett behov av teologisk innehållsdeklaration för Svenska kyrkans konfirmandarbete, en gemensam grund för det teologiska innehållet och en metodisk kursplan, eftersom den kristna tron för många verkar vara diffus och svår att formulera
6. Rekrytering – det finns ett behov av en nationell plan för hur unga ledare vägleds mot kyrklig tjänst, eftersom det finns en vilja hos ungdomarna samtidigt som det är svårt att rekrytera till de kyrkliga profilutbildningarna
7. Alternativ ungdomsverksamhet – det behövs alternativ för unga människor att engagera sig i församlingen utan att bli ledare
8. Inspiration – Härnösands stifts arbete med unga ledare bör lyftas fram som inspirationskälla i Svenska kyrkan.

Niklas Grahn nämnde också att det finns en längtan efter att få arbeta vidare med frågorna och en förväntan på biskopsmötets engagemang, vidare vikten av programmet för lärande och undervisning samt behovet av att se över församlingspedagogutbildningen.

§ 58

Vid biskopsmötet i januari informerade rektor Anne-Louise Eriksson om att en påbyggnadsutbildning för kyrkoherdar har beslutats att genomföras i samverkan med stiftet. Biskopsmötet inbjöds att låta sig representeras i en arbetsgrupp för utbildningen.

Utbildningsfrågor
Påbyggnadsutbildning
för kyrkoherdar
(jfr 6 § 2018)

En planerad arbetsprocess för utbildningen kunde nu presenteras. Biskoparna delade sina synpunkter kring behovet av en sådan utbildning.

Biskopsmötet beslutade

att utse biskop Johan Tyrberg att i ett första skede representera biskopsmötet i arbetsgruppen för utbildningen.

§ 59

Ärkebiskopens informerade om möten hon haft sedan biskopsmötets senaste sammanträde.

Information
Ärkebiskopens möten

PROTOKOLL	DATUM FÖR MÖTET	PROTOKOLL NR	SIDA
Biskopsmötet	2018-03-05	3/2018	9 (11)

§ 60

Biskopsmötets nästa sammanträde äger rum den 7-8 maj, då den andra dagen innehåller den årliga överläggningen tillsammans med kyrkostyrelsen.

Biskopsmötet
Kommande möte

§ 61

- a) Biskopsmötets kommande sammanträden
- b) Bordlagda eller anmälda ärenden
- c) Rapport från deltagande i International Lutheran-Pentecostal Dialogue Commission (Johannes Zeiler)

Meddelanden

§ 62

En fråga hade väckts om formen för de meddelanden som delas inom biskopsmötet när en person som anmält intresse ej blivit antagen som präst- eller diakonkandidat i ett stift. Sådana har tidigare skickats med brev men biskoparna konstaterade att den nödvändiga sekretessen kan upprätthållas lika väl med e-post.

Lämplighetsprövning
Antagning av präst- och diakonkandidater
(77 § 2008)

I samtalet konstaterade biskoparna också att 5-årsregeln fortfarande gäller. Den som har blivit nekad antagning får vänta 5 år innan en ny intresseanmälan kan lämnas in.

§ 63

Biskop Fredrik Modéus informerade om att han i samtal med stiftets kontaktpersoner för arbetet mot sexuella övergrepp mött frågan om att förnya Svenska kyrkans riktlinjer för detta arbete.

Sexuella övergrepp
Riktlinjer mot sexuella övergrepp

I samtalet konstaterades att en sådan översyn kommer att göras som en del av uppmärksammandet av de 20 år som Svenska kyrkan arbetat med dessa frågor. SKR har nyligen uppdaterat sina riktlinjer. Det är viktigt att stiften på sina webb-sidor lyfter upp och uppmärksammar det här arbetet.

§ 64

Europride kommer i år att genomföras i Stockholm den 27 juli – 5 augusti och i Göteborg den 14 – 19 augusti. Biskoparna Eva Brunne och Susanne Rappmann kommer att medverka i gudstjänster vid dessa tillfällen i respektive stiftsstad. Det finns önskemål om deltagande från fler biskopar.

HBQ
Europride

PROTOKOLL	DATUM FÖR MÖTET	PROTOKOLL NR	SIDA
Biskopsmötet	2018-03-05	3/2018	10 (11)

§ 65

Biskop Eva Nordung Byström informerade om att 2018 är ett väldigt viktigt år för samerna i Sverige eftersom det är 100 år sedan det första samiska landsmötet anordnades i Sverige. Det finns en förhoppning om att Svenska kyrkan ska erkänna sin skuld i relation till den samiska befolkningen. Frågan bearbetas för närvarande på kyrkokansliet.

Samerna
Jubileumsåret 2018
(jfr 27 § 2018)

Biskoparna var överens om vikten av att uppmärksamma de 100 åren, som en fortsättning på det arbete med försoningsprocessen som gjorts inte minst genom vitboken, och samtalade om möjliga former för detta.

§ 66

Svenska Kyrkans Unga genomför varje år De Ungas Kyrkomöte och inbjuder till ett efterföljande forum dagen innan kyrkomötets första session öppnas. I år genomförs det den 1 oktober.

Svenska Kyrkans Unga
De Ungas Kyrkomöte 2018

Till detta forum har representanter för alla nomineringsgrupper i kyrkomötet samt utskottens presidier kallats. Nu hade en fråga ställts om möjligheten att också kalla en representant för biskopsmötet till forumet.

Biskopsmötet beslutade

att utse biskop Mikael Mogren till biskopsmötets representant vid De Ungas Kyrkomötes forum.

§ 67

Biskop Eva Brunne informerade biskoparna om att hon tillsammans med 19 andra opinionsbildare skrivit en debattartikel med rubriken *Demokratin är hotad – vi tänker försvara den*, som publiceras i Svenska Dagbladet. De är initiativtagare till #vimåsteprata, som är ett nationellt folkbildande initiativ för att värna demokratin vilket kommer att lanseras de kommande dagarna.

Aktuell debatt
100 år av demokrati

Ärkebiskopen informerade om att hon medverkar i en kommande bok, *Handbok för demokrater. Hur gör en enskild människa för att skydda demokratin?* som Ola Larsmo, Sverker Sörlin och Elisabeth Åsbrink är redaktörer för.

§ 68

Ärkebiskopen tackade för goda överläggningar och avslutade biskopsmötet med Herrens välsignelse och välkomnande till morgondagens stiftsstyrelseöverläggningar.

Avslutning

PROTOKOLL	DATUM FÖR MÖTET	PROTOKOLL NR	SIDA
Biskopsmötet	2018-03-05	3/2018	11 (11)

Vid protokollet

Lena Bohman

Justeras

Sven-Erik Fjellström

Antje Jackelén, ärkebiskop, ordförande

YTTRANDE

Dnr: KS 2018-0228, KS 2018-0229

Yttrande från biskopsmötet enligt 12 kap. 3 a § kyrkoordningen

Frågor om tillstånd för publicering och distribution av Kyrkohandbok för Svenska kyrkan del I.

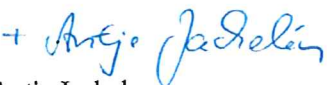
Kyrkohandbok för Svenska kyrkan del I antogs av 2017 års kyrkomöte som ett av de kyrkans grunddokument som ger uttryck för Svenska kyrkans tro, bekännelse och lära. Varje återgivning av kyrkohandboken måste ske i trohet mot detta. Då kyrkohandboken återges ska det ske sammanhållet, utan inskjutna tillägg.

Om Svenska kyrkan ska medge återgivning av utdrag ur kyrkohandboken måste det ske i sådan form att utdraget i sin helhet överensstämmer med den av kyrkomötet antagna kyrkohandboken.

Den primära gestaltningen av kyrkans gudstjänstordningar sker i församlingen, med de möjligheter till gudstjänstförnyelse och utveckling av texter och musik som kyrkohandboken rymmer. Utöver detta finns möjlighet till ytterligare förnyelse inom ramen för domkapitlets tillsyn och beslutsområde.

Uppsala den 2018-03-05

På biskopsmötets vägnar

+

Antje Jackelen
ärkebiskop